

ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΩ ΠΑΦΟΥ

Κωδικός αναφοράς συμμετοχής: **22191**

Αριθμός πινακίδων συμμετοχής: 6

Πιν. 1: Συνολική κάτοψη (master plan) της περιοχής – Κλίμ. 1:1250

Πιν. 2: Κάτοψη της Πλατείας από την οδό Ονήσιλου έως και την Αγία Κυριακή– Κλίμ. 1: 500

Πιν. 3: Όψεις – Κλίμ. 1:100 και τρισδιάστατη απεικόνιση του στεγάστρου του τεμένους.

Φωτορεαλιστική και διαγραμματική ανάπτυξη του “Αρχαιολόγου”.

Πιν. 4: Κάτοψη του λόφου της Φάμπρικας και του χώρου που περικλείεται από την οδό Αγίου Λαμπριανού δυτικά και Αγίου Αγαπητικού ανατολικά – Κλίμ. 1: 500

Πιν. 5: Όψεις – Κλίμ. 1:100 και τρισδιάστατη απεικόνιση του στεγάστρου (Ανασκαφή Αρχαίας Κατοικίας).

Φωτορεαλιστική εικόνα και αρχιτεκτονικά σχέδια κλίμακας 1:200 της γέφυρας.

Πιν. 6: Αρχιτεκτονικά σχέδια του στεγάστρου (Ψηφιδωτά) – Κλίμ. 1:100/1:200 και τρισδιάστατη απεικόνιση.

Επεξηγηματικά σχέδια αστικού εξοπλισμού και χρήσης ψηφιακής τεχνολογίας .

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η έννοια της ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων σε ένα ενταγμένο στην πόλη δίκτυο, από μόνη της θέτει ένα σημαντικό ζήτημα που μέχρι πρόσφατα ήταν αδιαπραγμάτευτη τακτική: Ο αρχαιολογικός χώρος παρέμενε μια περικλειστή περιοχή, οχυρωμένη από κάθε απειλή, φιλόξενη μόνο στον λόγιο, τον εκπαιδευμένο. Και όμως, από την στιγμή που τα επίπεδα της Ιστορίας διεισδύουν δυναμικά στην πόλη και η αρχαιολογική ανασκαφή γίνεται ενεργό μέρος της καθημερινότητας οποιουδήποτε κινείται και ζει στον χώρο, τότε το βάρος οφείλει να μετατοπιστεί από τον εκπαιδευμένο επισκέπτη στον επισκέπτη που εκπαιδύεται. Όχι απαραίτητα συνειδητά, αλλά απλά και μόνο από την ύπαρξη του μέσα στο χώρο και τη συμβίωση του με τα κατάλοιπα της Ιστορίας του.

Η Ιστορία όμως είναι πολυεπίπεδη. Όπως και η συνύπαρξη του χθες με το σήμερα σε ένα δίκτυο σχέσεων που απλώνεται πάνω από την σύγχρονη Πάφο.

Πως σχεδιάζει κανείς ένα δίκτυο κίνησης μέσα σε ένα ενεργό αστικό τοπίο, που να διασταυρώνεται και να αλληλεπικαλύπτεται με αυτό, αλλά παρόλα αυτά να διατηρεί την διακριτή ταυτότητα και αυτονομία του σαν οντότητα;

Και πως αυτό γίνεται αντιληπτό και από τον χρήστη τον ίδιο;

Αυτά τα ερωτήματα που προέκυψαν κατά τη διαδικασία του σχεδιασμού, αποτέλεσαν εν τέλει και τη βάση της τελικής επίλυσης. Είναι προφανές ότι το δίκτυο αυτό δε θα μπορούσε να είναι εντελώς απομονωμένο, κατά συνέπεια έπρεπε να βρεθεί ένας τρόπος για να είναι αναγνωρίσιμο σε όλη την έκταση του μέσα στην πόλη, ένα ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ που θα διαμορφώνει μια οπτική γλώσσα επικοινωνίας, καθώς και θα διαθέτει σχέσεις σύνδεσης και συσχέτισης μεταξύ των στοιχείων του.

Το Λεξιλόγιο

Το Λεξιλόγιο αυτό κινήθηκε σε 2 επίπεδα: Των κινήσεων και των υλικών.

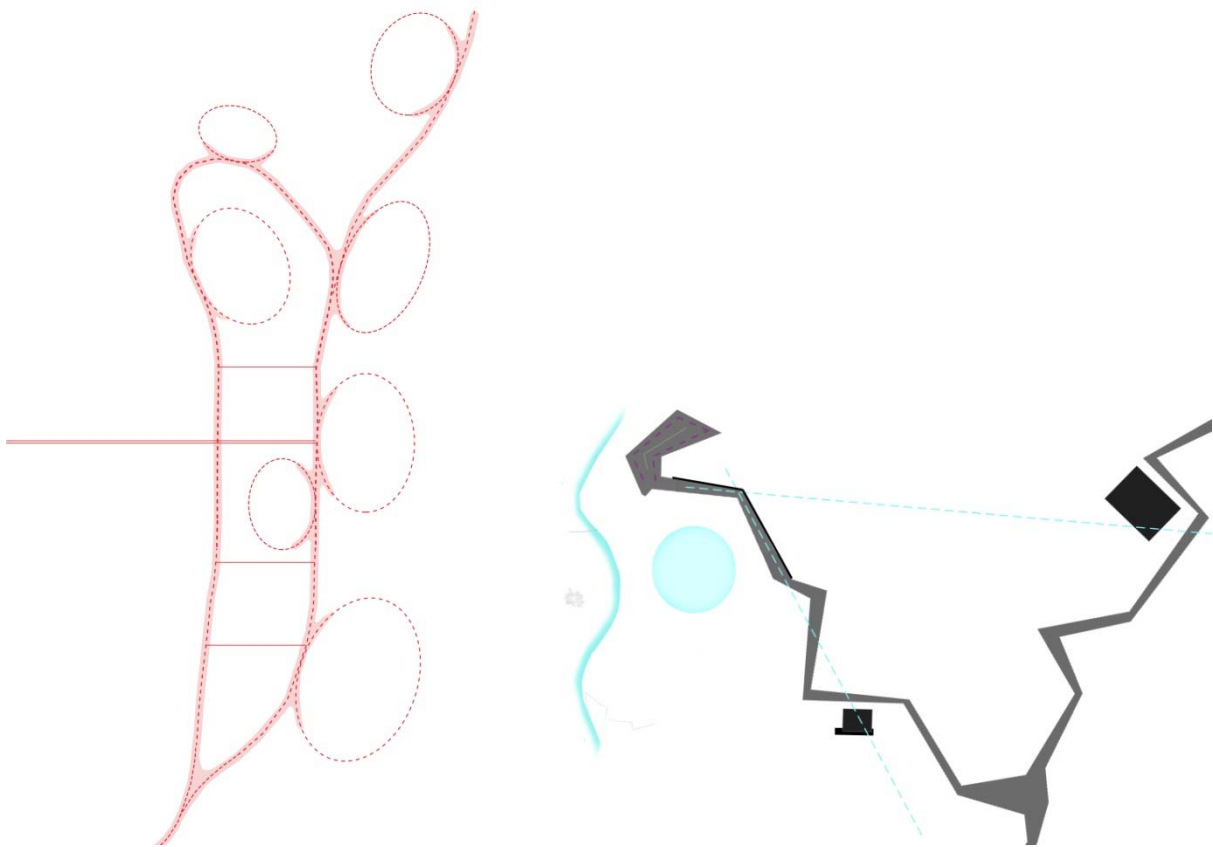
Κάθε αντικείμενο χρησιμοποιεί συγκεκριμένο συνδυασμό υλικών, διαφορετικών του περιβάλλοντος του, που ακόμα κι όταν κάποιος το αντικρύζει απομονωμένα, δύναται να το εντάξει –νοητά- σε ένα ευρύτερο δίκτυο αντικειμένων παρόμοιας όψης και υφής, σε μια ενότητα. Ως τέτοιος συνδυασμός χρησιμοποιήθηκε το Corten Steel (σε πανέλα και διάτρητη σχάρα) σε αντιπαραβολή με λευκές επιφάνειες (πανέλο πολυουρεθάνης επενδυμένο με προβαμμένη γαλβανισμένη λαμαρίνα), ενσωματώνοντας συμβολικά την συνεργασία του παλαιού με το νέο. Παρόμοια λεξιλογική προσέγγιση ακολουθείται και στα δάπεδα, τα οποία παράλληλα έπρεπε να έχουν την ικανότητα να αφαιρούνται με σχετική ευκολία σε περίπτωση ανασκαφών, αλλά και να διατηρούν ένα σχετικά χαμηλό κόστος. Ως τέτοια επιλέχθηκαν ο γκρίζος κυβόλιθος και το πουρί.

Συσχετίσεις και κινησιολογία

Καθώς οι κινήσεις των επισκεπτών εκτυλίσσονται εν πολλοίς μέσα στο αστικό τοπίο, ο χώρος δομείται σαν μια βασική διαδρομή μέσα στην πόλη, η οποία στα σημεία ενδιαφέροντος σχηματίζει βρόχους κίνησης

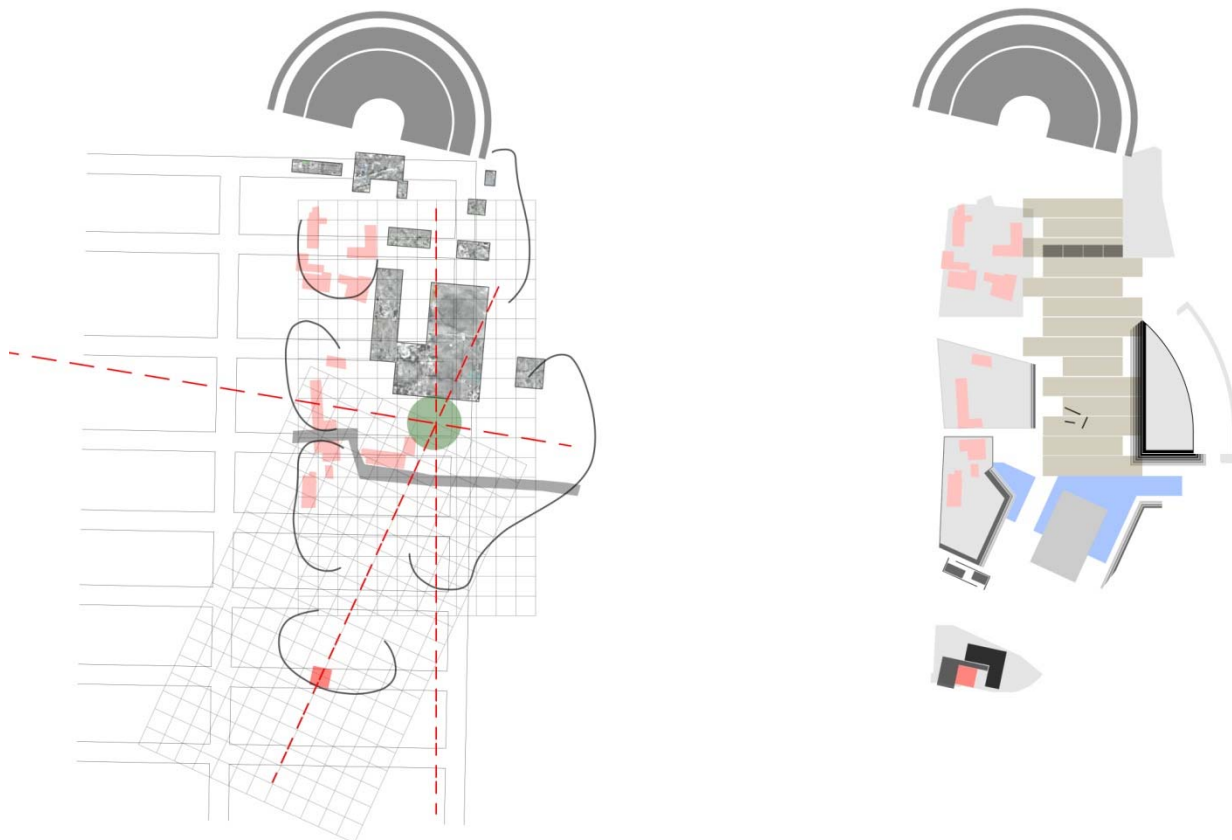
(LOOPS). Στους βρόχους αυτούς εισέρχεται κατ'επιλογή ο επισκέπτης, ή συνεχίζει την πορεία του. Οι ίδιοι οι βρόχοι μεταξύ τους συνδέονται τόσο με οπτική επαφή, όσο και με κινησιολογική. Η έξοδος από κάποιο βρόχο έχει ήδη στρέψει την γραμμή κίνησης του επισκέπτη προς τον επόμενο, προτείνοντας του τη συνέχιση της διαδρομής. Τέτοιες σχέσεις αναπτύσσονται ανάμεσα στη γέφυρα και τα δυο στέγαστρα στον λόφο, αλλά και σε μεγαλύτερη κλίμακα μεταξύ της πλατείας και της ευρύτερης αρχαιολογικής περιοχής μέσω του αρχαίου Ωδείου.

Πλατεία

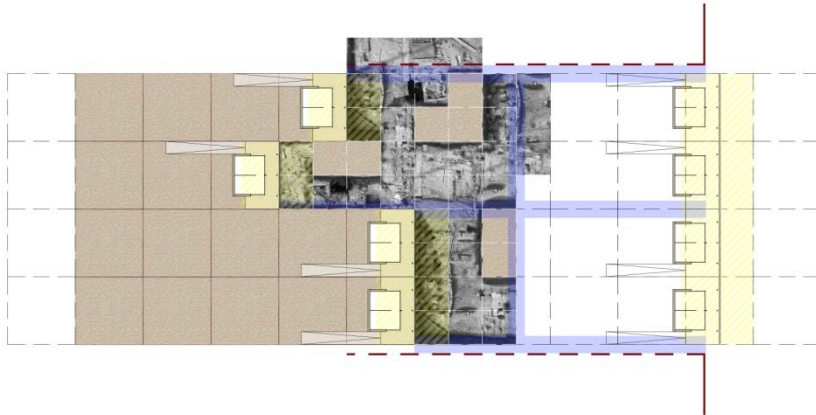
Κινούμενοι ιεραρχικά από την μακροκλίμακα στη μικροκλίμακα, πρώτο βήμα αποτέλεσε η ένταξη της Πλατείας στο ευρύτερο δίκτυο ανάπλασης. Η υλοποίηση του βρόχου κίνησης στο εσωτερικό της, ως συνέχεια της βασικής διαδρομής, διαμορφώνεται από την εναλλαγή ραμπών που λειτουργούν σαν είσοδοι και νησίδων πρασίνου που υλοποιούν την έννοια των ορίων. Ταυτόχρονα η μορφή του Pavillion στο κεντρικό σημείο της πλατείας λειτουργεί σαν σημείο αναφοράς προς αυτήν, από το Ωδείο, και την συνδέει οπτικά με την ευρύτερη περιοχή.

Η ίδια η δομή της Πλατείας θεμελιώνεται σε 3 κεντρικούς άξονες. Ο άξονας από βορρά προς νότο αποτελεί την κίνηση επέκτασης της αρχαιολογικής ανασκαφής(ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ). Ο άξονας από δυτικά προς ανατολικά ορίζεται από τη φορά της οδού Αγίας Γαλατιανής προς το Ωδείο (ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ), ενώ το τρίπτυχο αξόνων έρχεται να συμπληρώσει ο άξονας που ορίζεται από την συμβολή των προηγούμενων 2 και του τεμένους(ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ). Ο συνδυασμός των 3 αξόνων επέτρεψε στην πλατεία να αναπτύξει διακριτές μεταξύ τους υποενότητες.

Η προοπτική της δυναμικής μεταβολής της γεωμετρίας της Πλατείας ουσιαστικά κατηύθυνε τον υπόλοιπο σχεδιασμό. Σε μια προσπάθεια να προβλέψουμε, κατά κάποιο τρόπο, τις τάσεις μεταβολής, χρησιμοποιήσαμε τις εκτιμήσεις των Αρχαιολόγων για το ρωμαϊκό Ιπποδόμειο σύστημα που αναμένεται να αποκαλυφθεί, σε συνδιασμό με τις μελέτες GPR (Ground Penetrating Radar Study), αλλά και το σύστημα της αρχαιολογικής διαδικασίας για να καταλήξουμε τελικά σε ένα σύστημα καννάβων 8Χ8μ ως ραχοκοκκαλιά για το σχεδιασμό. Ένα σχεδιασμό, στον οποίο η Αρχαιολογική ανασκαφή γίνεται κεντρικό θέμα και ορατή ως διαδικασία σε όλα τα στάδια της. Η κατασκευή που ονομάζεται «Αρχαιολόγος» λειτουργεί ταυτόχρονα σαν όχημα της Ανασκαφικής διαδικασίας από την πλευρά των Αρχαιολόγων και σαν πλατφόρμα παρατήρησης για τον περιηγητή. Τα τμήματα της, κινούμενα μαζί ή ανεξάρτητα, στο βήμα του καννάβου, ανασκάβουν την πλατεία. Τα μετακινούμενα στέγαστρα των προαπειτήσεων συνενώνονται μαζί με τα τμήματα ανασκαφής για να γίνουν ένας ενεργός αυτόνομος οργανισμός. Τα κλειστά τμήματα τους φιλοξενούν άμεσες και προσωρινές ανάγκες των επί τόπου αρχαιολόγων. Ένα γραφείο, προσωρινή συντήρηση και φύλαξη. Όλα σε γυάλινες προθήκες. Όλα ορατά από τις ξύλινες πλατφόρμες που ελίσσονται γύρω τους και παράλληλα με την ανασκαφή. Όλα μέρος της αφηγηματικής διαδικασίας της ανασκαφής, σαν στιγμιότυπα του ίδιου φιλμ.

Ο Θρησκευτικός άξονας, σε μια συμβολική απόδοση της κάθε θρησκείας, δομείται με τρόπο που να μπορεί να συγκεντρώσει κόσμο με κοινές εμπειρίες και βιώματα, αλλά και προθέσεις. Η πλατφόρμα δραστηριοτήτων αποτελεί χώρο ελευθερίας και έκφρασης ατόμων ή/και ομάδων. Ο καθένας είναι ελεύθερος να συμμετάσχει ή να παρακολουθήσει (βαθμίδες).

Pavilion

Πώς ένα σιωπηλό απομεινάρι μνημείου γίνεται συγκλονιστικό;

Πως μπορεί να παραθέσει κανείς πλάι πλάι κατάλοιπα από διαφορετικές χρονικές περιόδους δίχως τον φόβο ο παρατηρητής να είναι ανίκανος να διαχωρίσει την θέση τους στην ιστορία;

Το Pavilion, πέραν από οπτικό σημείο αναφοράς, γίνεται και φορέας πληροφορίας. Η συνεχής προβολή μιας τρισδιάστατης ψηφιακής αποκατάστασης της Ιστορίας εντυπώνεται στη μνήμη του επισκέπτη. Ο ίδιος, χρησιμοποιώντας κατάλληλο application στο smartphone του, μπροστά από κάθε μνημείο βλέπει το τμήμα του βίντεο που αντιστοιχεί στο εκάστοτε σημείο, ανακαλεί την πληροφορία και είναι σε θέση να το τοποθετήσει στο σωστό ιστορικό πλαίσιο.

Βόρειο Τρίγωνο

Το τρίγωνο βόρεια της Αγίων Αναργύρων σχεδιάζεται σαν ενεργό τμήμα της πρότασης. Η βασική διαδρομή εξελίσσεται περνώντας κάτω από την Αγίων Αναργύρων, προσφέροντας ταυτόχρονα μια τομή στη διαστρωμάτωση της ιστορίας κι έτσι συμπληρώνοντας ακόμα μια ψηφίδα στην ανάγνωση της περιοχής. Το πάρκο σχεδιάζεται σε παρόμοια λογική και ίδιο κάρναβο με την πλατεία. Το τέλος της διαδρομής δεν είναι παρά μια δεύτερη αρχή/είσοδος. Ο επισκέπτης θα αφήσει το αυτοκίνητό του ή το λεωφορείο στον χώρο στάθμευσης. Η καφετέρια και το Μουσείο θα τον υποδεχτούν σε μια πρώτη επαφή και πληροφόρηση για τον χώρο. Γύρω από το Μουσείο οι υποστηρικτικοί του χώροι αναπτύσσονται ακολουθώντας τις φυσικές ανάγκες του χώρου για παραλαβή, τεκμηρίωση και αποθήκευση. Πιο πριν, οι Χαρουπόμυλοι μετατρέπονται σε ένα χώρο υποδοχής και κατάλυσης των αρχαιολογικών αποστολών. Συμβίωση στον ίδιο χώρο και συνεχής επαφή μεταξύ των αποστολών, λύνουν το σημαντικότερο πρόβλημα διαμονής των αρχαιολόγων και ενός κέντρου ενημέρωσης, την ίδια στιγμή που αποκαθιστούν ένα καίριο σύνδεσμο της αρχαιολογικής διαδικασίας: την συνεχή ροή πληροφορίας μεταξύ των αποστολών για μια πληρέστερη και ικανότερη κατανόηση της Ιστορίας της πόλης της Πάφου.

Συμπληρωματικές Σημειώσεις:

Γέφυρα

Η μορφολογία της Γέφυρας γεννιέται από το ανάγλυφο του εδάφους, αποτελώντας τεχνητή προέκταση του βράχου. Στατικά, αποτελείται από δύο προβολικά τμήματα τα οποία συναντώνται στη μέση της κατασκευής. Η σύνδεση της χλωρίδας και πανίδας επιτυγχάνεται με συνεχόμενη διάβαση πλάτους 1.50μ, η οποία βρίσκεται σε άμεση επαφή με τον περιηγητή.

Τα δύο πλαϊνά κιγκλιδώματα έχουν διαφορετικές ποιότητες : στο βόρειο υπάρχει συνεχόμενη μεταλλική επένδυση, τονίζοντας έτσι στους ερχόμενους από τη Λεωφόρο Απ. Παύλου ότι εισέρχονται στην «εντός των αρχαίων τειχών» πόλη. Στο νότιο, ο διάτρητος χαρακτήρας επιτρέπει την ανάπτυξη της βλάστησης ώστε να δημιουργεί ένα νοητό πράσινο μαλακό όριο. Η κλίση δεν υπερβαίνει το 6%.

Στέγαστρα

Η μορφολογία των στεγαστρων (αλλά και κάθε στοιχείου της πρότασης) προσπαθεί να παραμείνει λιτή πλην κομψή, με έμφαση στην λειτουργικότητα και κύρια μέριμνα την ανάδειξη των αρχαιοτήτων, και όχι τον ανταγωνισμό με αυτές.